

bij een zwakken van geloof geen ingang zou vinden, en het is vooral de arbeidzame en behoeftige klasse, die niet poogt te verleiden en om te koopen.

Reeds spreekt men van het opbouwen van protestantse bedehuizen te Thann, Chambéry, Aix en Annecy.

De groote protestantse zamenweering tegen het Katholicismus werkt in Italië en elders in het geheim; doch zeer duidelijk is de hand van den vreemdeling er in te ontdekken. Die werking van het buitenland bleek zonneklaar, toen nu onlangs in Toskanen eenige verspreiders van anti-katholieke geschriften op heeterdaad betrapt, ingevolge de wetten des lands tot gevangenisstraf verwzen waren.

Aanstands vertrok eene deputatie van Protestanten van Europa, vol spijt dat aan hun boosaardig werk geen gunstiger uitslag was ten deel geworden, naar Florence, om den Groothertog schrik aan te jagen en hem te beïnvloeden waaraan hij zich bloot stelde, wanneer hij zijn volk vrijwaarde van de anarchie in het godsdienstige, van onzindelijkheid, van burgeroorlog, en van het verzakken van God — den eenigen toestand waartoe een katholiek hart vervallen kan, wanneer het zijne godsdienst heeft verlaten.

Er ligt in het Protestantismus een algemeen instinct, dat besluit de *Boho*, dat hem doet beseffen dat het niet kan staande houden dan door stoffelijke kracht. Beschouwt het zich als eene leer, dan gevoelt het dat het niet kan staande een onvolledige waarheid, en dat de onvolledige waarheid niet lang bestaan kan naast de algemeene waarheid, die alleen in staat is zich uit eigen kracht staande te houden; beschouwt het zich daarentegen als eene dwaling, dan komt het nog spoediger tot de konklusie dat de dwaling niets is dan een kunstmatige toestand die van buiten af moet geschrapt worden; elandelijk indien het Protestantismus, bij het gemis van alle dogmatiesch onderricht, aanneemt, gelijk het thans schijnt te doen, dat het niets meer is dan eene ontbinding, eene algemeene ontkenning tegenover de algemeene waarheid, dan kan het zich onmogelijk aan de maatschappij onder eene andere gedaante vertoonen dan als een hevig aanvallend vijand, die met de wapens in de hand, even als de kinderen van Omar, komt zeggen: Geloof niet! Zoolang het zwak is in getal, dan smeelt het heimelijk aanslagen en verbergt zich; maar zodra het meent zich sterk te gevoelen, dan neemt het den snaphaan op, en verspreidt plundering, moord, brand en verwoesting om zich heen.

Die verwoestingskrift, dien het Protestantismus met zich voert, is eene noodzakelijkheid, waaraan het zich niet kan onttrekken. Had het even als Mahomet een Koran, eene gezaghebbende leer of bepaalde symbolen, dan zou het even als deze kunnen zeggen: neem mijne leer aan of sterf; maar vermits het zelf geene enkele waarheid heeft behouden, daarom komt het niet om te stichten, maar om te verwoesten. De eenige reden waarom het zich thans in Europa zoo onrustig betoont, is dat het gewelt dat het tegen zich ontzinkt; het is als een slang die men den kop heeft afgeslagen; het kronkelt ineem met stiptrekende bewegingen, die een voorspel zijn van den dood. Doch onschoon het niets goeds doen kan, poogt het toch het kwaad mede te deelen en den ondergang van velen te herokkenen.

Zij maken zich wel zeer schuldig, die onvoorzigtigen, die uit haat tegen de Kerk, om aan eene geheime eerzucht voedsel te geven of om elke andere reden, in hun ongelukkig vaderland de invoering begunstigen van de meest heillooze aller kwalen, de teugeloosheid der denkbeelden, die de treurige voorbode is van de wanorde der maatschappij.

Men zal ons niet beschuldigen van in valsche overtuiging te vervallen. Met de geschiedenis in de hand laten wij onze tegenstanders ons een enkel land te noemen, waar het Protestantismus is ingevoerd zonder den bodem met puin te bedekken. Wij vragen niets beter dan er toe gedrongen te worden deze waarheid te bewijzen.

Sinds eenigen tijd verblijft in ons land de Wel Eerw. heer Johann Jentsch, pastoor van de katholieke gemeente te Christiania in Noorwegen. De Hoogwaardige Vikar, apostoliek van Zweden en Noorwegen, de heer Stenmach, heeft den ijvervollen missionaris afgezonden om eene reis te maken in te verzamelen voor den bouw eener kerk in Christiania, de hoofdstad van Noorwegen. Het is onzen lezers niet onbekend dat Noorwegen sinds ongeveer drie honderd jaren geen katholiek priester als zielzorger op zijn bodem heeft gehad. Een zamenloop van vele omstandigheden heeft het door de leiding der goddelijke Voorzienigheid den voorgaanden herder Jentsch veroorzaakt te Christiania te verblijven en er zijne bediening uit te oefenen. Dat zijne gemeente arm is en ondersteuning behoeft, zal een ieder beseffen. Wij bevelen hem alzoo dringend aan de milddadigheid onzer katholieke landgenooten aan. Wie veel geven kan, hij geve veel, en wie slechts weinig geven kan, hij houde zijne kleine bijdrage niet terug; want vele kleinigheden maken vereenigd een groot geheel. Niet uit éenen steen wordt een kerk

gebouwd: maar de vereeniging van vele steenen doet een tempel ten hemel rijzen, wiens torenspits naar de wolven reikt. Trachten wij derhalve, al is het ook slechts eene kleine gift, eenen steen bij te brengen bij het eerste Godshuis, dat na 300 jaren te Christiania uit den grond zal oprijzen om getuigenis te geven van de katholieke waarheid, die was, is en blijven zal tot in eeuwigheid.

Gaarne geven wij aan verscheidene onzer lezers kennis van het volgende schrijven:

„Aan de Redaktie van *de Tijd*, N. H. C.”

„Wel Edele Heer!

„Mij volkomen op uw oordeel en getuigenis betrouwende, strekt het mij tot genoegen aan uw verzoek te kunnen voldoen, en u in de gelegenheid te stellen van uwen belangstellende vrienden te verwittigen, dat ik van mijn voornemen ben teruggekomen, en met de uitgave der kleine volkboekjes zal voortgaan. Onvoorziene en toevallige omstandigheden hadden mij met het vierde antwoord doen eindigen; maar de gunstige beoordeeling van *de Katholiek* en van uw veel geacht dagblad heeft mij aanstands aan het schrijven van het vijfde antwoord gezet, dat, zoo de goede God mij kracht en tijd schenkt, nog door vele zal gevolgd worden.

„Aanvaard, Wel Edele Heer! de verzekering mijner innige hoogachting, en geloof mij

Uw ootmoedigen dienaar
Dionatus.”

„Amsterdam, Oktaaf van Driekoningen.

’s GRAVENHAGE, 13 Jan. Z. K. H. prins Hendrik der Nederlanden is gisteren uit Weimar in deze residentie teruggekeerd.

— Bij gelegenheid van den Russischen nieuwjaarsdag is er heden in het paleis van H. M. de koningin-moeder, eene plegtige godsdienstoefening gehouden, waaraan alle Russische onderdanen, die zich in deze residentie bevinden, hebben deel genomen.

— Door Z. M. den koning van Griekenland is, in het afgelopen jaar, aan den heer Haekens, konsulgeneraal der Nederlanden in dat rijk, toegekend het officierskruis der orde van den Verlosser.

HELDER, 13 Jan. Gisteren avond woedde hier een aanhoudend en geweldig onweder, gepaard met hagel, slag en stortregens, een zeker zeer ongewoon verschijnsel te midden van de winter; eerst omstreekt den morgenstond werd het luchtgesteld kalmer. Heden morgen verspreide zich hier het gerucht dat, waarschijnlijk in den omtrek van Schagen, de bliksem in eene boerenhofstede zou zijn geslagen, die ten gevolge daarvan zou zijn afgebrand.

GROMINGEN, 12 Jan. Na een in vergelijking van het laatste zachte weder nog al onstuimigen dag heeft het hier gisteren tegen den nacht zwaar gedonderd en gebliksemd gedurende den tijd van een uur ongeveer. Van ongelukken is evenwel nog niets gehoord.

ASSEN, 12 Jan. Gisteren avond heeft hier een verschrikkelijk onweder, vergezeld van fellen wind en hagel gewoed. Ouden van dagen herinneren zich niet ooit zulke felle donderslagen gehoord of zulke groote hagelsteenen gezien te hebben. Ook op andere plaatsen heeft het onweder vrij erg gewoed, doch voor zoover men ons berigt, zijn daardoor gelukkig geene onheilen ontstaan.

ROOSENDAAL, 12 Januarij. Men verneemt, dat de spoorweglinie van Antwerpen naar Rotterdam thans op het terrein is afgebakend, nemende een rigting van de Nederlandsch-Belgische grenzen, ten westen van de Roosendaalsche sluit, tusschen Roosendaal en Klein-Roosendaal, langs en ten oosten van Oudenbosch en Zevenbergen tot Roodevaart. Van Roodevaart tot Breda is voor den zijtak de rigting aangenomen ten noorden van den straatweg van Bergen op Zoom naar Breda, tusschen de gemeenten van Eiten en Leur doorgaande en ten noorden van het Liesbosch en van Breda, aldaar bij de Boschoort uitkomende.

De linie afgebakend zijnde, is men met de waterpansingen begonnen, zoodat alles schijnt te worden ingespannen, om deze zoo belangrijke gemeenschap spoedig tot stand te brengen. (N. H. C.)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN

FRANKRIJK.

PARIS, 13 Jan. De *Moniteur* spreekt de geruchten tegen als zonden ter bezee op hoop bezet, financiële operaties zijn bewerkstelligd; deze operaties moeten veel eer aan generaal St. Arnaud worden toegeschreven.

— Gisteren heeft de Turksche gezant Veli-Pacha (niet prins Kalimaki) in zijn rijks Oostersch kostuum, zijne geloofsbrieven aan den Keizer, in een plegtig gehoor op de Tuilleries overhandigd.

— Men verneemt, dat Z. M., bij gelegenheid dat de Pruisische en Oostenrijksche gezanten hunne geloofsbrieven overhandigd hebben, op nieuw het voornemen heeft te kennen gegeven, om den Europeschen vrede te handhaven. De geruchten nopens eene ministeriele wijziging, houden stand en vinden meer en meer geloof. De generaal Pelissier zou den heer St. Arnaud vervangen, en de heer de Lavalette den heer Drouin de Lhuys.

— De *Constitutionnel* weersprekt het dezer dagen door een dagblad van Marseille, uit een Duitsch blad overgenomen berigt, dat er tusschen Frankrijk en Marokko ernstige verwikkelingen zouden zijn ontstaan.

— Naar men zegt, zal het bal, dat de Senaat ter eere van Lodewijk Napoleon geeft, minst genomen fr. 130,000 kosten.

— De maarschalk Vaillant en de heer de Berville zullen, de laatste als groot-maarschalk en de eerste als prefekt van het paleis, het verblijf van den maarschalk Magnan, in den regtervleugel van het paleis der Tuilleries betrekken.

— De generale staf der nationale garde zal in het Casino Paganini zijn intrek nemen; er zijn ten minste deswege met den eigenaar, den hertog van Padua, onderhandelingen aangeknoopt, die daarvoor echter een zeer hoogen prijs vordert.

— Naar men wil zal de raad van state binnen kort beraadslagen over een wetsontwerp, waarbij het lot der vondelingen en verlaten kinderen geregeld zal worden.

— Men verneemt thans dat Frankrijk zich van Semana heeft meester gemaakt om zich te dekken wegens eene oude schuld, die het te vóórder had van Spanje; hetwelk zijn regt, dat het op zijne bezittingen op St. Domingo vermeent te hebben, en nog nooit heeft laten vervaren, alsnu aan Frankrijk heeft afgestaan.

— De *Constitutionnel* leverde sinds eenigen tijd een feuilleton van A. Dumas, *Isaac Laquedem* (eene soort van wandelende Jood) getiteld, waarin o. a. de Zafignatier en de H. Maagd spreken werden ingevoerd. Dat ergernlijk geschrift hinderde velen; thans heeft het dagblad de voortzetting van dit feuilleton gestaakt.

— Uit Konstantinopel wordt van 1 dezer gemeld, dat de vizier Redschid Pacha en de pachter der financien Djezerli, door den Sultan uit Turkije zijn gebannen. De Sultan, zegt men wordt zooveel mogelijk buiten toegang gehouden. Deze voorzorgen toonen aan, dat men voor eenige intrigues bevreesd is. Voortaan zullen alleen de Sultane Valide, de grootvizier, de Kapu-Kisja en de gunsteling *Hamid-Bey* magten hebben tot het paleis van Abdul Medjid.

De Russische gezant Ozeroff heeft bij de Porte protesteerd tegen de nieuwe concessien aan de Katholiken in Syrie verleend in de kwestie van het H. Graf. De expeditie tegen de Montenegrijnen bestaat uit 27 bataillons landtroepen, behalve het eskader dat de kust zal blokkeeren.

Abd-el-Kader is den 31 Dec. te Syra aangekomen en den 4 Jan. naar Broussa vertrokken.

MADRID, 7 Jan. Melchior Ordonnez, gouverneur dezer hoofdstad, heeft eene kiesvergadering gehouden, die niet is verhinderd geworden.

De regering zal de kandidatuur van Martinez de la Rosa ondersteunen.

— De gematigde oppositie die steeds vijandig is tegen het ministerie, heeft weder een manifest tot de kiezers van Madrid gerigt, waarin zij de redenen ontvouwt waarom zij het kabinet wantrouwt, namelijk omdat het plannen koesterd tot hervorming der konstitutie, welke weinig verspreid opleveren met die van Bravo Murillo. Bijna alle konstitutionnele behouders hebben de stek onder de tanden. Men spreekt weder van de afbreiding van den minister Aristazabal.

— De Portugesche Cortes zijn den 2 door eene commissie, namens de Koningin geopend. In de bij die gelegenheid gehouden troonrede wordt een spoorweg naar de Spaansche grenzen toegezegd. Het nieuwe-tarief is uitgevaardigd, met eene geringe wijziging op den invoer van Engelsche handelsartikelen. De Koningin was eenigzins verkeuden.

Duitschland.

KEULEN, 13 Jan. De Kardinaal-Aartsbisschop van Breslau verkert nog steeds in eenen staat van groote zwakte, deze is zijn grootste vijand en bezemt slechts geringe hoop op zijn herstel in.

— Volgens berigten uit Stockholm van den 4 dezer lijden de beide laatste omtrent den gezondheidstoestand der Kroonprinses uitgegeven bulletins gunstiger. H. K. H. was den 3 nagenoeg vrij van koorts geweest.

— Te Höchst, nabij Frankfurt, zijn dezer dagen proeven genomen met verbeterde brandspuiten, die niet minder juistheid dan kracht, waterstralen op eene hoogte van 140 a 150 voet brengen.

— Uit Bern wordt gemeld, dat de Landraad op de laatste nota van Oostenrijk heeft geantwoord met de verklaring, dat de grieven tegen Teufel ongegrond waren, en hoopte, dat door het kabinet van Wenen, aan de bedreigde represailles geen gevolg zal worden gegeven.

